

nye erstatningsmidler er den, at alternativerne er så gennemprøvede, at de kan betragtes som velegnede til at træde i stedet for det middel, de afløser, og at de kan forventes at opretholde en godkendelse over et længere tidsrum.

2. Begrænsning af forbruget

Det samlede forbrug af bekæmpelsesmidler var i 1980 ca. 300 pct. større end forbruget i 1956/57, hvor der første gang blev foretaget en registrering af salget (se bilag III).

Forbruget af bekæmpelsesmidler siger i sig selv ikke noget om risikoen for virkning på mennesker og miljø, men en stigning i forbruget vil alt andet lige øge risikoen for uheldige effekter på sundhed og miljø.

Som nævnt i bilag I er godkendelsesordningen for bekæmpelsesmidler udformet således, at det er muligt at regulere, hvilke midler der må anvendes, hvor de må anvendes og hvordan. Derimod er det ikke muligt at regulere den totale mængde, der bruges af et enkelt middel. Der er heller ikke lovhjemmel til at begrænse det samlede forbrug af bekæmpelsesmidler pr. arealenhed.

Det er dog inden for lovens rammer muligt at foretage visse indgreb, der må forventes at nedbringe forbruget generelt. Forbruget kan således begrænses ved at sætte doseringsangivelserne lavest muligt i takt med nye sortvalg, ændret dyrkningsteknik og bedre varslingsystemer for angreb.

Miljøstyrelsen har desuden forsøgt at benytte ny viden om alternative metoder som grundlag for indskrænkning af den kemiske bekæmpelse, f.eks. i forbindelse med diquats begrænsning. Dette har dog, som beskrevet i afsnittet om alternativer, været svært at komme igennem med.

På arealer, hvor brugen af bekæmpelsesmidler ikke sker af erhvervmæssige grunde, har Miljøstyrelsen ligeledes forsøgt at begrænse forbruget. Det er dog ikke muligt inden for lovens rammer generelt at nægte godkendelse af bekæmpelsesmidler til ikke-erhvervmæssige formål med den begrundelse, at anvendelsen ikke er betinget af økonomiske hensyn eller alene sker af æstetiske hensyn.

De omtalte muligheder for administrativt at begrænse forbruget af bekæmpelsesmidler kunne ikke forventes at have en forbrugsbe-

grænsende effekt på kort sigt. Dette har heller ikke været tilfældet.

Alene fra 1981 til 1984 er der sket en stigning i salget på ca. 24 pct.

3. Forskningsaktiviteter på bekæmpelsesmiddelområdet

Miljøstyrelsen

Godkendelsesordningen for bekæmpelsesmidler sikrer, at der for hvert enkelt middel kan foretages en vurdering af miljøeffekten på baggrund af oplysninger om det aktive stof. Problemet er imidlertid, at midlerne ikke bruges enkeltvis, idet der bruges forskellige bekæmpelsesmidler på samme areal, ofte blandes midlerne sammen i tanken, og nogle midler anvendes år efter år på samme areal. Hvordan miljøet påvirkes af denne brug af bekæmpelsesmidler, vides der kun lidt om.

Belastningen af miljøet med bekæmpelsesmidler blev forsøgt vurderet i 1980 i forbindelse med redegørelsen over miljøreformens virkning på forureningstilstanden på landjordsområdet (udgivet som nr. 25 i Miljøstyrelsens miljøprojektserie). Konklusionen i rapporten var, at det ikke på daværende tidspunkt var muligt at foretage en vurdering af bekæmpelsesmidlers belastning på landjordsområdet, herunder grundvandet, da de foreliggende undersøgelser fra de øvrige områder var for få, spredte og ukoordinerede. Dette gælder dog ikke levnedsmiddelområdet. Miljøstyrelsen har på baggrund af ovennævnte rapport sat undersøgelser i gang for at få et bedre datagrundlag til at vurdere, i hvor høj grad bekæmpelsesmidler belaster miljøet. Undersøgelserne finansieres med Miljøstyrelsens forskningsmidler. De projekter, der er tale om, er »Miljøstyrelsens monitoringsprogram for grundvandskvalitet«, »Pesticidfri beskyttelseszoner mellem dyrkede og udyrkede arealer« og »Sammenlignende undersøgelse over fuglelivet i tilknytning til konventionelt drevne landbrug og økologisk drevne landbrug, herunder indvirkning fra pesticider«. Miljøstyrelsen støtter desuden to projekter til belysning af »Stabilitet af pesticidkemikalier i dybere jordlag« og »Måling af pesticidkemikaliers forekomst i dræn- og grundvand«.

De projekter, Miljøstyrelsen har igangsat for at undersøge belastningen af miljøet med bekæmpelsesmidler, vil bl.a. danne baggrund